

ECOUL

Organ independent
Apare Miercurea și Sâmbăta

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

ABONAMENTE: Pe un an 400 Lei, pe 6 luni 200 lei,
pe 3 luni 125 lei. Pentru bănci, instituții particulare
și de stat 1000 Lei anual.
In streinătate dublu.

Lei 3

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ORADEA, Hotel „RIMANOȚI“

Lei 3

Anunțuri și reclame
după tarif

O nouă lecție ce ne dau ungerii...

Ziarele dela Buda-Pesta, au început să ne injure iarăși... Coloanele lor, sunt pline cu exagerări pe seama faptului întâmplat în ziua de 11 Martie crt, când, grănicerii noștri dela pichețul 41, (Jud. Bihor) surprinzând pe teritoriul nostru: cinci ungeri, cari trecuseră granița fraudulos și după somațiunile legale, ungerii în loc să se predea, au rupt-o la fugă, grănicerii au tras asupra lor, rămân pe unul dintre dâșii. — în timp ce restul de patru au reușit să se retragă în Ungaria; — iar, rănitul căzut pe pământul Țării noastre, în drum spre spital a succumbat.

Deci, un incident provocat de ungeri. Ei bine, cei dela Pesta, cari nu scapă nici o ocazie a ne cleveți cât mai nerușinat; abstracție făcând de inexactitățile ce debitează și cu prilejul incidentului recent petrecut, trebuie să relevăm o nouă lecție ce ne administrează: Șovinismul, exagerații, îngâmfaiți, — iraționali, dacă vreți să le mai spunem, că nu este deajuns pentru uratele fapte ce comit cotidian în prejudiciul nostru, ca vecini, — dar, să fim drepti și să le recunoaștem ce este al lor: Știu să și apere prestigiul, cu o tenacitate exemplară!

Acum un an, pe sectorul Salonta, doi grăniceri români, aflându-se în patrulă, depe teritoriul maghiar s'au tras focuri asupra lor de către jandarmii ungeri, ce-i pândeau ca să-i asasinare. Unul din cei doi soldați a fost ucis de gloanțele jandarmilor ungeri și până să se reîntoarcă cu ajutoare celalt soldat ce fugise la pichet ca să de alarma, corpul neînsușit al ostașului român a fost târât de hienele maghiare în interiorul Ungariei, pentru ca să inscenaze apoi asasinii: „că grănicerul român a fost surprins pe teritoriul maghiar furând fructe și încercând să fugă a fost împușcat“... Astfel au și scris atunci ziarele ungare dela Pesta, secundate și de cele din Ardeal, căutând să scuize crima jandarmilor ungeri.

S'au făcut în urmă o serie de anchete mixte și s'a stabilit complet nevinovăția ostașilor noștri, cari nu și-au făcut decât datoria, păzind granița Țării lor; însă, cu toate că, a trecut aproape un an, pentru atentatul la suveranitatea statului nostru, încălcarea pământului românesc și asasinarea soldatului român, nici până astăzi, după cum suntem informați, — nu ni s'a dat nici o satisfacție... Să se fi întâplat cazul cu un soldat maghiar, ungerii ar fi fost

în stare să instituie un alt areopag european ca să le dăm cuvenitele satisfacțiuni, cu vârf și îndesat. Noi însă... ca vai de noi!...

Oare, ce ar fi dacă am lua exemple, chiar dela ungeri, ca să fim demni, după atatea lecțiuni ce ne servesc?...

Const. I. Ștefănescu

DIN NEVOILE COMERCIANȚILOR

Spre a se vedea cât de nechibzuit este întocmit tariful pe C. F. R. vom cita și de astădată un nou exemplu:

Un comerciant revoltat de scumpetea tarifului pe C. F. R. ne trimite următoarele:

„Transportul unui colet de 90 kgr, cu alimente, dela București la Oradea, costă lei 736, în timp ce conținutul costă 675 lei...

Intrebăm pe oricine — cu excepția dlor membri din Consiliul de Adjie al C. F. R. cari sunt ocupați cu semnarea... și încasarea jetoanelor de prezență, — dacă e rațională o asemenea taxă?

Dacă dnii consilieri din menționatul comitet al C. F. R. ar avea vreme să se ocupe și de asemenea „lucruri mici“, ca exemplul ce-l dăm, atunci cassa C. F. R. n'ar mai fi goală și comercianții intrați în panică din pricina scumpetei nesăbuite a transportului cu drumul de fier, n'ar mai boicota C. F. R.

Este o crimă, ca masa mare a populației să fie condamnată la inanție, sau la intoxicare cu alimente stricate, deoarece, din cauza scumpetei tarifului pe C. F. R. nu se aduc alimente proaspete regulat, acolo, unde lipsesc și chiar dacă se găsesc în cantitate mică, ating prețuri fantastice de speculă.

Dacă ne-ați condamnat, — mai spune ocazionalul nostru corespondent în tânguirea lui, — ca să ne vindicăm de reumatism, rahitism și plămâni, în podul caselor proprietarilor, (cari și aceștia ne ne jughinesc cu libera tranzație) pentru că, nu mai putem călători nici cu actualul tarif de călători; lasați-ne măcar, să ne putem aprovizionăm mai eficient cu de-ale mâncării. Căci plătind transportul odată și jumătate cât costul mărfii, este un lux nepermis și echivalent cu un adevărat atentat împotriva producătorilor, a comerțului și în special împotriva consumatorului“.

Se vor deranja oare, onorații dnii membri ai Consiliului de Adjie al C. F. R. să certeze aceasta dolență?

Talas

INVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL

ȘCOALA DE ARTE ȘI MESERII DIN ORADEA

Activitatea unui atare institut profesional este prejudiciată de lipsa de local propriu și încăpător. — Astăzi școala funcționează în cinci localuri, pe străzi diferite și la mari depărțări între ele. — Alte nevoi ce trebuie înlăturate

Școala de Arte și Meserii, din Oradea, a luat ființă în anul 1913 la 1 Octombrie, sub auspiciile Ministerului de Industrie și Comerț ungar și în urma angajamentului ce-și luase primăria, de a contribui cu terenul necesar și cu suma de 700.000 coroane aur, la construirea unui local propriu și corespunzător unei astfel de școli.

Provizoriu, a fost instalată școala într'un local neîncăpător, unde, se găsește și astăzi.

Izbucnind războiul, nu s'a construit nimic pentru școala și astfel, astăzi, ea are următoarea situație:

Școala și internatul sunt plasate în cinci localuri, pe diferite străzi și la mari depărțări. Atelierele într'un loc și clasele într'altul. La fel și internatul, este divizat: dormitoarele într'o parte, sala de meditații într'alta și pranzitorul, iar în altă parte.

Elevii, toată ziua, sunt nevoiți a face drumuri mari dela clase la internat, la ateliere etc., pe vreme bună cât și iarna, pe ger și prost îmbrăcați.

Activitatea școlii

Naționalizarea școlii s'a făcut în anul 1919, când s'a înființat și internatul, cu scopul de a fi găzduiți fii de țărani, către cari se îndreaptă de fapt țelul tuturor școlilor de meserii, mai cu seamă din regiuni ca a noastră.

La înființare, școala avea numai două secții, una metalurgică și a doua a lemnăriei, pentru circa 90 elevi și fără internat, întrucât sub imperiul înguresc fiind preferați la primire în aceste școli mai mult copii dela orașe.

Până la Unire, procentul elevilor români la Școala de Arte și Meserii din Oradea era de 10%, iar dela Unire, din an în an, numărul românilor a crescut, încât astăzi avem din 144 elevi, câți numără școala: 136 români și restul minoritari.

Acest proces firesc de creșterea procentului de elevi români, se datorește faptului că, fii satelor noastre cu drag de carte românească și de meșteșug, n'au mai fiind puși la popreală ca înainte de a pătrunde, vin cu mult drag la școala, în timp ce minoritari: evrei și ungeri din acest colț de țară fiind pronunțați șovinști și

nevoind a învăța românește, se eschivează a mai urma această școală.

Acesta este adevărul adevărat și nici decum vr'un sistem de „apăsare“ cum au pretenția a se plânge, acei, pe cari, nici Cel de sus, nu-i mai poate împăca...

În anul 1923, a fost numit în fruntea școlii un specialist de valoare netăgăduită: dl. V. Dragomir, care s'a luptat din răsuferință pentru propășirea școlii și, a izbutit într'u câta, a o ridicat la un grad de superioritate; însă, numai chestia localului n'a reușit încă, să o tranșeze. Ministerul pretinde, ca primăria să-și fie angajamentul să dea și fondurile necesare construcției localului, căci terenul l-a cumpărat, iar primăria spune că, n'are fonduri...

La cele trei secții: metalurgică, lemnărie și sculptură (Secție înființată de directorul Dragomir), se muncește mult și cu spor. Astfel, cu toate neajunsurile ce stau în cale, școala noastră de arte și meserii, la expoziția școlilor similare din Ardeal, din anul 1924, a fost cea mai bine reprezentată cu diferite lucrări de artă.

Se impune mai multă sollicitudine

O atare școală, cu un scop netăgăduit de util pentru țară, și care, s'a afirmat cu prisosință că merită pe lângă laude și un sprâjin mai vădit, se impune, a fi ajutat, atât ca să-și vadă odată localul ei propriu și corespunzător nevoilor, cum și cu subvențiile necesare pentru a-și desvolta activitatea la progresul ce întreprinde.

Din pricina strămtoarei și din cauza localului cum și din lipsa de fonduri, astăzi, Școala de Arte și Meserii din Oradea nu poate primi anual decât maximum 40 elevi, în timp ce este sollicitată în fiecare an de minimum 250 de cereri de înscriere.

În asemenea condiții, școala este nevoită să gonească în fiecare an dela porțile ei circa 200 fii de țărani români, cari vor să învețe o meserie!...

Domnilor parlamentari, faceți-vă datoria și nu uitați pe cei cari v'au dat voturile. Dați-le și dvs. în schimb: posibilitatea de-a-și trimite copiii la meserie, sprijinind cum trebuie și Școala de Arte și Meserii din Oradea. Cys.

Pentru o cauza națională

— Apel —

Am primit la redacție din partea CLUBULUI TURISTIC din Beiuș următorul apel, cu rugămintea de-al publica. Făcându-i loc cu multe plăcere, îndemnăm pe toți buni români a se seziza de nevoile și rugămintea aceluia club, contribuind fiecare cu o sumă cât de mică pentru un scop atât de frumos.

Întinsul masiv în formă de potcoavă, al Munților Apuseni, cu vârful lui: Cucurbăta, Găina, Poiana, Boceasa, — înzăpezite până târziu în dricul verii, îl putem considera cași una dintre neprețuitele și inapropiabilele poadoabe ale Țării. Nu în zadar l'au îndrăgit acești munți, venetici drumetși trecători cari apoi au căutat să nu-i mai părăsească, și s'au adăpostit pe vecie la poalele sau în văile lor.

E cazul marelui alpinist Iuliu Țăranu, care, viața întreagă aci și-a hoinărit-o — iarna, vara, căci în oricare anotimp acești munți sunt ispițitor de frumoși. — Ave-reau întreagă și-a cheltuit-o croind la drumuri, poteci, poduri și trecători prin sălbaticile văgăune, prin securile păduri și peste amfitorii păreți de piatră, la picioarele cărora, un păruș năvalnic se restogolește din cascadă în cascadă. Iar dela vremea lui Țăranu au trecut abia câteva decenii. Munții sunt aceiași dar văduviți de neobositul lor tovarăș (e înmormântat în modesta stațiune cu băi termale și la poalele acestor munți, Moneasa.)

Pasiunea lui Țăranu n'a rămas însă neurmată de alții. Și ce era mai natural ca pe intelectualii care-și trăiesc traiul și-și mănăcă mlaialul în orașele din apropierea acestor munți — Beiușul are cea mai admirabilă pozițiune în această privință — să-i apuce dorul de ducă și de hoinăreală mai curând și mai sistematic. Din aceste motive în Beiușul românesc — deja mult înaintea marelui războiu mondial — se înghetă un „Club turistic“ mulțumită în mare parte neobositului și vrednicului urmaș a lui Țăranu — prof. Ion Bușița — care fată cu antecesorul său, avea și are avantajul de a fi un artist, deci mai înțelegător, mai pătrunzător, mai imediat cu cântecul codrului și șopotele pământului.

Acest „Club“, — învechit și el, învechii și oamenii cari l'au format odinioară, singur președintele Bușița vremea nu i-a stricat (el zice că munții sunt de vină) — s'ar pune pe lucru, și-ar menține continuitatea îndreptând nouile generații spre frumosul reconfortant și sănătos al naturii, dar o piedică mare, absolută, îl oprește și desființează. Anume cărările, podurile, trecătoarele lui

Țăranu s'au stricat, le-au șters frunzele, avalanșele iernii le-au supt și surpăturile le-au acoperit. Iată cum Munții Apuseni s'au închis în sgărceala lor, iată cum amețitoarele înălțimi, stâncile enorme, peșterile cu ghețari unice în tot masivul Carpatic și alte alcătuirii naturale nedescrribili de frumoase, nu le mai putem cerceta, nu ne mai pot încânta și nu ne mai pot extazia numai și numai din vina noastră.

Înainte cu câțiva ani, turiști din toate părțile Ardealului veneau la noi. Astăzi degeaba, nu le putem arăta nimic, nu le putem oferi de cât vederi generale ale munților, căci pe ei nu le putem sui și nici văile lor nu pot fi străbătute.

Chestiunea aceasta are și importanță ei strategică. Atunci când se lucrează la „drumul moșilor“, pe creștelele Biharei, nu se face altceva de cât șoseaua națională, pe care firesc o completează potecile tainice întortochiate dar neprețuite pentru acei cari necunosători fiind, se rătăcesc în întinsele păduri, poieni și masive de stânci.

Apoi să nu uităm; importanța, specificul acestora au fost evidențiate — în diferite domenii — de oameni cari consacra. Bunăoară savantul nostru Racovița a cutreerat la rând toate peșterile Munților Apuseni, găsind un bogat material de exploarațiune. Un asistent (numele imi scapă) al profesorului Mracez dela București a făcut același lucru. Savanții francezi Jannel și de Martonne, de asemenea au petrecut o vară întreagă aci făcând cercetării și contemplând cu admirațiune armonioasele înclinațiuni.

Pentru marele serviciu pe care „Clubul“ nostru se însărcinează să-l facă — încă nu e târziu căci profesorul Bușița ne mai poate sta într'ajutor — necesităm deci un singur lucru, bani, de trei ori bani. Suma nici nu ar fi așa de mare. Un mecenat înțelegător ne-ar putea scoate din incurcătura. Întrucât încă nu l'am găsit, apelăm la publicul român adevărat înțelegător atât pentru marile interese naționale cât și pentru propriile sale plăceri, ca să ne sprijinească, dându-ne contribuția sa materială, procurându-ne astfel posibilitatea de a învinge această inconvenientă, această piedică. redând munții noștri Apuseni, turismului, excursiilor calmante de nervi, reinviorătoare de organism, hoinăriilor cari te fac să-ți iubești țara, să-ți apropii neamul opincar și cioban, și cari îți dau senzația bogăției etice prin frumosul îmbogățit pe care-ți împărtășesc darnici și generosi.

(Continuarea în pag. II-a)

FOIȚA „ECOULUI“

UN PERICOL NAȚIONAL

Lipsurile Legii pentru dobândirea naționalității

de Dinu I. Ștefan

Fată de numărul excepțional de mare de străini veniți în localitate și cari și-au cerut naturalizarea, credem de datoria noastră, a semnală pericolul ce decurge din această afluență de venetici și a face unele propuneri în sensul unei modificări ce se impune la unele puncte ale Legii pentru dobândirea și pierderea naționalității române, care s'a dovedit în practică, că, prezintă multe lacune și în special, că, este foarte defectuoasă în cece privește naturalizarea, înlesnind rămânerea în țară a unui număr mare de străini, cari copleșesc sforțările de naționalizare ale orașelor din Ardeal, și celelalte provincii alipite și stânjenesc viața economică a țării.

străin să poată dobândi naționalitatea română prin naturalizare și anume: pe lângă condițiunile de vârstă moralitate, avere suficientă, declarație autentică de renunțare la supușenia străină etc. îi cere și un stagiul de 10 ani neîntrerupt, pe teritoriul României, în urma manifestării de voință; legiuitorul socotind aceasta condițiune ca o prezumțiune puternică de afecțiune ce străinul nutrește pentru Țara Românească. Se înțelege dar, de la sine, că, neîndeplinirea acestei condițiuni atrage după sine pierderea stagiului început și nulitatea cererii de încetățănire, întrucât, legea în art. 7 al. 3, cere expres un stagiul neîntrerupt timp de 10 ani.

Rezultă din cele de mai sus că, un străin care a făcut cerere de naturalizare trebuie lăsat să stea în țară să-și împlinească stagiul

cerut de lege și procedul întrebunțat până în prezent de Ministerul de Interne, este că, străinilor din această categorie, până la procurarea certificatului de la Ministerul de Justiție, li se dă un termen pentru obținerea certificatului, iar după obținerea certificatului, li se dă autorizații de sedere în țară, fără acte de călătorie, reținute din 6 în 6 luni de termene mai lungi.

Legea, în articolele menționate mai sus, nu îngrădește dreptul străinului sosit în țară, să-și ceară naturalizarea, după câteva zile de la aceasta, și nu dă posibilitatea organelor în drept, să-i cunoască antedecentele, pentru a putea uza la timpul oportun de dreptul contestației în cele 30 zile, de la publicarea cererii în Monitorul Oficial.

Obiecțiunea care s'ar aduce că, legea dă posibilitatea de control și verificare pe timpul de 10 ani cât străinul stă în țară, a purtării și moralității solicitatorului, nu este temeinică, deoarece în cele mai multe cazuri, pușini dintre cei bănușiți vor putea fi dovediți, și deoarece elementele dubioase, odată introduse și stabilite în țară, cu greu

vor putea fi izgonite, după 9 ani de stagiul, cu alte cuvinte după un timp destul de îndelungat, când legăturile cu pământul nostru, fie de natură materială fie de alta, au devenit destul de puternice.

Socotim ca condiție esențială, pentru împiedecarea scurgerii în țară, a tuturor acelor, care nu găsesc refugiu în altă parte, adăugarea dispozițiunei pe lângă cele existente, că, pentru ca un străin să-și poată cere naturalizarea, să fi locuit înainte de facerea cererii un timp mai mult sau mai puțin îndelungat în țară și, în urma manifestării de voință de a deveni cetățean român, să i se mai pretindă încă un stagiul.

Cu alte cuvinte, nimeni să nu-și poată cere naturalizarea decât, dacă s'a constatat în realitate că, de țara noastră îl leagă interese și efecțiuni, cari sunt concretizate prin faptul locuirei mai mult sau mai puțin îndelungate înainte de facerea cererii de naturalizare.

Menținerea pe mai departe a dispozițiunilor din lege, relative la această chestiune așa cum sunt alcătuite actualmente, sunt dezastruoase din punct de vedere

național și economic și dau naștere la consecințe contrarii principiilor, cari guvernează un stat național cum este prin excelență al nostru.

Pentru a evidenția veracitatea celor de mai sus, vom da câteva exemple extrase din numeroasele cazuri survenite chiar înaintea autorităților polițienești:

Tineri originari din România și repatriați în Ungaria, s'au reîntors în țară cu acte de călătorie străine în regulă. Conform art. 61. din lege, renunțările și obținunile fiind definitive, aceștia nu puteau dobândi naționalitatea română, decât pe cale de naturalizare. Motivele de repatriere ale multora, erau, că, nu voiau să satisfacă obligațiunile serviciului militar. Sosiți în țară și cerându-și naturalizarea, sunt scutiți prin lege de aceste obligațiuni, cu alte cuvinte, însuși legea vine și consfințește imoralitatea, ca un fost cetățean român, care a optat pentru altă naționalitate să nu mai fie obligat să fie militar, dacă recurge la subterfugul legal de a-și cere naturalizarea, care-i dă dreptul să rămâne nesupărat în

țară pe tot timpul stagiului de 10 ani, și care la apariția deciziei de naturalizare în Monitorul Oficial, va fi prea bătrân pentru a face parte din cadrele active ale armatei.

Aceleași cazuri se pot întâmpla și cu acei tineri, cari fără a se repatria și fără a putea fi trecuți peste frontieră din cauza că, nu erau primii de autoritățile maghiare au renunțat la cetățenia română înainte de încorporare. Cerându-și naturalizarea vor putea rămâne în țară, sustrăgându-se de la orice obligații de această natură.

Cunoaștem deasemenea cazuri, când, străinii cari și-au cerut naturalizarea și au obținut certificat dela Ministerul de Justiție, au revenit asupra cererilor lor cerând să fie trecuți peste frontieră, în țara lor de origină; cu alte cuvinte, mijlocul naturalizării este întrebunțat și pentru eludarea dispozițiunilor relative la îngrădirea rămânerei în țară a străinilor, fie salariați sau nu, pe baza dispozițiunilor existente.

Minoritățile prin dispozițiunile largi ale legii, găsesc un mijloc continuu de alimentare cu ele-

Furtunoasa ședință a Consiliului nostru municipal

Avocatul Rozvany a cerut consiliului să se solidarizeze cu consilierii comuniști arestați. — Energica intervenție a consilierului Gh. Bota. — Ațutudinea dlui dr. Lazăr. — Apostrofa dlui dr. Sever Andru. — Răspunsul caraghios al primarului Gergely Egry

Luni 26 Martie crt., ne-a fost dat să asistăm la interesanta dezbateri ale Consiliului municipal Oradea, din care, s'a desprins încă odată constatarea: că de justă este campania ce ducem împotriva cuibului... ce cuib! de dușmani fățiși și periculoși ai ordinii noastre de stat și tot ce este românesc; falangă de indivizi subversivi, ajutată și patronată de pretinsul român: Egry Gergely.

După ce s'a citit de către primarul raportul sinistru al activității, prin care dare de seamă, măsliniul primar al Oradei, a încercat să încredințeze consiliului, că, de când e condusă gospodăria comunală de către dsa (Sic!) și Crișul și-a schimbat cursul și curge pe el numai lapte și miere iar malurile s'au transformat în munți de aur de 18 carate, a luat cuvântul fruntașul comunist Rozvany.

Șarja consilierului Gh. Bota

La auzul îndrăznețelor cuvinte spuse de comunistul Rozvany, s'a sculat dl. Gh. Bota, inspector-șef școlar și consilier de drept, care, prin o energică șarjă de român conștient todeauna, a pus la locul său pe îndrăznețul avocat comunist și pe tovarășii săi de cartel electoral, spunând în rezumat următoarele:

"Timp de două ani, consilierii arestați: dr. Szántó, Stubenberg și Czeller fiind amestecați în recentul complot comunist descoperit, n'au făcut aci în consiliu altceva, decât au exploatat naivitatea muncitorimii, pentru a-și servi interesele lor de politică comunistă, iar ca culme, primăria a dat suma de 100.000 lei în mâna dlui Czeller, bani destinați pentru masa șomerilor, dar care sumă trebuia încredințată spre distribuție unei comisiuni, după cum se hotărâse anterior, la propunerea dlui protopop Maier.

Constatăm cu regret că, în consiliul comunal, nu s'a făcut decât politică și demagogie, insultându-se Țara și tot ce este românesc! Intreb, dacă acești indivizi, periculoși dușmani ai Țării, mai pot figura în consiliul comunal într'un oraș din România?..."

Cuvintele spuse de inimosul român: Gh. Bota, au căzut ca nu duș rece pe șira spinării românofobului Gergely Egry, însă, păcat, acest om are coloană vertebrală de cauciu, — ca să se poată mlădia când la Pesta, când la București — și obraz de toval, care nu simte și nu roșește niciodată.

Ațutudinea dlui dr. Lazăr
După dl. Bota, a luat cuvântul dl. dr. avocat Lazăr, consilier ales, șeful organizației național-țărăniște din Bihor, care, în esență a spus următoarele:

AVOCATUL ROZVANY, cu îndrăzneala ce-l caracterizează, a cerut consiliului ca să se solidarizeze cu colegiile consilierii comuniști arestați și să se ceară un tratament mai bun pentru dânsii?...

Cu alte cuvinte, consiliul comunal al orașului de graniță Oradea, să-și afirme și mai precis ațutudinea antiromânească și să terorizeze autoritățile constituite în stat, ca să nu-și facă datoria până la capăt cu uneltorii subversivi, ce vor să dărâme așezământul firesc al acestei țări, întemeiată cu nespuse dureroase jertfe făcute de părinții noștri.

Toate felicitările pentru primarul „român” care n'a cutezat să ridice cuvântul celui care și-a permis să facă propagandă comunistă și în incinta consiliului.

și sub ordinele directe primite dela Moscova, pentru a turbura ordinea noastră publică și a o dărâma, să ne ierle dl dr. Lazăr, numai dreapta n'au comuniștii și numai o „chestie dreaptă” nu este aceea a celor trei consilieri comuniști și a tuturor tovarilor lor: unguri, evrei, ruși, or indieni

Ne-am găsi în cea mai plăcută situație, să înregistram o desmințire a dlui dr. Lazăr, că s'a exprimat greșit... sau că, lam înțeles noi astfel!...

Accasia, — repetăm, — pentru frumusețea conducerii dsale românești, din vremurile grele, prin cari a trecut neamul nostru ca să reușească a se închege!

Rep.

Pentru o cauza națională

(Urmare din pag. 1-a)

Să reinviem vremile lui Țăranu pentru că este un mare interes național și etatic la mijloc.

Orice contribuție se poate trimite pe adresa Banca Agrară S. A. Filiala Beiuș (jud. Bihor) cu mențiunea pt. Clubul turistic.

Iacob Reinitz a fost adus la Oradea

Marți dimineața, 27 Martie a. c. a fost adus în localitate dela Aiud, — unde își ispășește pedeapsa, — faimosul talmudist și jeroce criminal: Iacob Reinitz, care, după cum se știe, pentru isprăvile săvârșite, a fost condamnat de către Tribunalul Satu-Mare în două, rânduri la muncă silnică pe viață. Una din sentinți, a rămas definitivă; iar, a doua a fost apelată de Reinitz, cu nădejdea că, eventual, de va câștiga apelul, în urmă, să ceară și revizuirea procesului în care a fost condamnat definitiv, ca să obțină achitare pe baza precedentului ce se va crea prin casarea primei sentinți.

Apelul lui Reinitz se va dezbate Vineri 30 Martie crt. înaintea Curții de Apel din localitate.

„ECOUL” caută corespondenți în fiecare comună din județul Bihor.

Doritorii a se angaja, rugăm a ne trimite o corespondență de probă.

Când primarul Greavu vrea să fie grav...

Ca o dovadă, cât de neserioși sunt unii „conducători ai treburilor obștești”... ce se bat în toate ocaziunile cu pumnii în piept și fac spume la gură, căutând să te asigure că „edili ca dânsii nici în planeta Marte nu se mai gădesc”... vom releva ușurința, cu care se obicnuiește de către unii „șefi” de autorități, a se folosi, hărta oficială, sigiliul și calitatea lor de oameni oficioși...

Un românș cumsecade: Augustin Simic, nimerind să fie trimis polițai la Salonta, unde este primar prea gravul dn. dr. Greavu și intrucât superiorii săi, uitaseră să-i ordonanteze salariul, s'a gândit bietul, a ruga pe părintele urbiu ce păzea, să-i achite provizoriu salariu, până se vor milosivi mai marii săi, a-i plăti leafa ce i se cuvenea.

Părintele Salontei: dl. dr. Greavu, atunci n'a făcut pe gravul... și l-a servit pe polițai. În urmă, așa cum se întâmplă cu funcționarilor, „în interes de serviciu” polițaiul Augustin Simic a fost schimbat dela Salonta, dar fără să i se achitate de superiorii săi salariul pe cele 4 luni slujite la Salonta, așa că, suma luată împrumut dela primărie până la sosirea lefii, a rămas neachitată, dar acoperită de chitanța funcționarului, căruia părintele orășencilor i acordase încredere, împrumutându-l, bineînțeles nu din punga sa, ci, din averea comunei.

După plecarea menționatului polițai dela Salonta, cu toate că drul Greavu, cunoaștea perfect cine este Augustin Simic și unde se găsește la nevoie, ca să acopere suma de 5300 lei, cât îi dăduse până la sosirea salariului, — care n'a sosit nici până astăzi, — ce s'a gândit omul... „frate, frate, dar brânza-i pe bani” și om oficioși și fiind, a pus toc pe hârtie, sigiliu avea... și a scris următoarea adresă, nu polițaiului Simic, ci, unchiului său:

„Primăria comunei urbane Salonta. Serv. econ. financ. Nr. 408-928. Dsate dlui dr. Câmpian Ioan, notar public Salonta. În conformitate cu ord. dlui prefect, Nr. 507 din 31 Ianuarie 1928, cu onoare vă rugăm, să binevoiiți a ne restitui suma de Lei 5300 în timp de 48 ore, care sumă a fost ridicată de dl. Augustin Simic, fost polițai, conform chitanței originală păstrată la casieria noastră, ca împrumut ridicat cu obligamentul de a o restitui. Dsa nici după mai multe somații nu ne-a restituit suma de sus.

Salonta, la 4 Februarie 1928. Primar ss. dr. Greavu; șeful serv. ec. financ. ss. indescifrabil”. Notarul public, unchiul polițaiului, s'a executat imediat, când a văzut că, e vorba de nepotul său și n'a scos o vorbă, iar polițaiul Simic, tot bătea ușile forurilor în drept, să-și încaseze salariu, ca să-și plătească și datoria dela Primăria Salonta.

Întâmplarea a făcut, ca unul dintre cetitorii noștri să găsească pe stradă adresa gravă a d-lui Greavu, pe care, după ce am văzut-o și noi, a predat-o polițaiului Simic.

Partea și mai noștimă a mo-

ADMINISTRAȚIA NOASTRĂ

dului inagurat de dl. dr. Greavu, de a se trata autoritățile între ele, este că, se spune: cum că, No. 507 din 31 Ianuarie 1928 al Prefecturii de județ ar fi adresat altcuiva decât d-lui dr. Greavu, iar d. subprefect, prefect girante, nici n'a cunoscut „chestia”... și nici prin vis nu i-a trecut să fi dat v'r'un ordin, ca dl. dr. Greavu, să fie grav și să ceară unchiului, — tot un om oficial, — ca să achite datoria nepotului în termen de 48 ore...

Tot astfel, gura lumii, — nu noi, — mai spune că, energia adresă, ar fi fost și concepută și semnată în locul d-lui Greavu, de „titcărița” (secretara) dsale, care i-a luat așa mult încrederea d-lui doctor, că, de multe ori îl substituie în atari cestiuni...

Noi, totuși, orcât de dispuși am fi să credem ce spune lumea mare public, — în a căruia funcție suntem și de care depindem, — zău! totuși nu vine a crede că, un om așa grav, își poate lăsa părul într'atâta pe mâinile „titcăriții”...

D. dr. Greavu, are cuvântul!

DELA CONSILIUL COMUNAL

Eri Marți, urmând a se ține a doua ședință a consiliului nostru comunal și neîntrunindu-se numărul legal de membrii, ședința urmează a se ține astăzi.

Darea de seamă, în numărul de Sâmbătă 31 Martie.

CONCERTUL BARITONULUI ANDREIESCU

Majoritatea biletelor pentru concertul simpaticului bariton de operă Dimitrie Andreiescu, ce va avea loc Sâmbătă 31 Martie crt. în sala Cercului Romano-Catolic, s'au vândut.

Cine dorește, a-și mai reține locuri, să se grăbească; restul biletelor fiind lăsate în vânzare la agenția de ziare Hegedus.

COMERCIALE

Restaurantul Cercului Militar Civil din localitate trecând sub ad-ția dlui Ath. Lăzărescu, specialist în arta culinară, începând de Joi 15 Martie, servește tuturor românilor și dlor ofițeri din garnizoană sau în trecere, cele mai delicioase și mai bine preparate mâncări românești-ardelene, orientale și franceze, pescării, de tot felul: fripturi la grătar. Cătafuri, buclavale și plăcintă, aperitive, vinuri și băuturi din Vechiul Regat, cu prețuri extrem de avantajoase. Abonamente lunare a 60 Lei pe zi.

Se primesc comenzi și se servește ireproșabil, banchete, nunți recepțiuni, „lunch”-uri și serbări familiare.

Saloanele cercului sunt deschise în permanentă.

Orchestra națională. Prin noua amenajare, Cercul Militar-Civil va fi singurul local de întâlnire al elitei românești.

Distracții de tot felul. — Fotograf. — Coafor.

CUMPĂRAȚI EXCELENTUL HUILLE SURFINE EXTRA VIERGE

„SPHINX”

Cel mai delicios untdelemn de salate și pentru maioneza. — De vânzare la toate magazinele de coloniale și delicatose.

Depozitul general: FISCHER EMIL

Oradea, Parcul Ștefan Cel Mare 11. TELEFON : 9-62.

RESTAURANTUL GĂRII ORADEA

Renovat după ultimele cerinți sub conducerea dlui NEAGU TRAIAN Măncări calde și reci la orice oră din zi și din noapte. — Bucătărie ardeleană, orientală, germană și franceză. — Zilnic ciorbă de burtă și grătar special cu: fleici, antrocoate, rinichi, miitei, momițe, etc.

Vinuri delicioase de

Drăgășani, Târnave și Podgoriile Ghiroci (Arad) BERE TIMIȘOREANĂ

mente proaspete importate de peste graniță, care completează lipsurile pe toate terenurile de activitate: cultural, politic, comercial, industrial etc. Ziariști unguri, comercianți, industriași, muncitori etc. vin să îngroșeze azi rândurile aceluia, cari acaparează în toate direcțiile, locurile, cari ar trebui să fie destinate românilor și care și azi, ca și în trecut se află în inferioritate, pentru a putea lupta cu succes contra elementelor străine.

Somajul în bună parte, este provocat de tot afluența prea mare a muncitorilor străini, cari și-au cerut naturalizarea și cari ocupă locuri permanente, închise azi cetățenilor români.

Dealtfel, socotim că, este un dezechilibru legislativ când se aduc, pe deoparte legi ca aceea a migrațiilor, tocmai în vederea restrângerii dreptului străinilor de a-și câștiga existența în România și pe dealta parte, când se deschid, larg porțile rămânerei în țară și sustragerii de la orice control al emigrațiilor, prin legea naturalizării.

Cu alte cuvinte, legea naturalizării paralizează aproape completamente dispozițiunile salutare

din legea migrațiilor.

Din cele expuse mai sus, credem, că, reese destul de lămurit că, modificarea al III. din art. 7 se impune ca o necesitate urgentă și imperioasă, pentru a evita consecințele fatale la care ne conduce, precum și introducerea unei dispozițiuni restrictive în sensul că, acei cari și-au pierdut naționalitatea română, deplin drept, conform, tratatelor de pace, și cari au renunțat conform condițiilor din art. 61, să nu poată redobândi această naționalitate, nici pe cale naționalizare.

O altă chestiune nerezolvată, nici de lege și nici de regulament, și care dă loc în practică la confuzii, este aceea de a se ști care este situația străinului, care a dat o declarație de renunțare la cetățenia străină, în formă autentică, pe timpul stagiului de 10 ani în țară, dacă a dobândit oarecari drepturi din momentul renunțării la cetățenia de origine, sau dacă a rămas într-o situație neclarificată, fără nici o cetățenie (heimatlos).

Din expunerea de motive și din discuțiile parlamentare cu ocazia votării acestei legi, reese

că, situația de „haimatlos”, s'a căutat să fie evitată și înlăturată, astfel, că, străinul care și-a cerut naturalizarea și a dat declarație autentică, nu a rămas fără nici o cetățenie. Rămâne de văzut ce cetățenie are.

Din declarațiile făcute de dl. Ministru al Justiției cu această ocazie reese că, naționalitatea română, nu se dobândește decât de la data publicării deciziei de naturalizare în Monitorul Oficial, conform art. 32 din lege, iar naționalitatea stăină nu se pierde decât prin efectul dobândirii naționalității române, conform art. 7 al 6; cu alte cuvinte, străinul care a făcut cerere de naturalizare în timpul stagiului de 10 ani, rămâne tot cetățean străin și în consecință, mențiunile cari se face pe autorizațiile eliberate de Direcțiunea g-ală a Polițiilor și Siguranței G-ale a Statului: „fost supus ungar” sau „fost supus austriac”, sunt eronate, intrucât, dacă ar fi „fost supus stăin”... pe baza simplei cereri de naturalizare, însemnează că, a câștigat vreun drept oarecare la naționalitatea română, ori este evident că, străinul nu câștigă niciun drept,

după cum am arătat mai sus, fapt ce dealtfel se evidențiază și prin mențiunea de pe certificatul Ministerului de Justiție că, „acest certificat nu conferă nici un drept”. Dacă posesorul unui certificat de la Ministerul de Justiție constata că, a făcut cerere de naturalizare, ar „fi fost supus străin” atunci nu ar avea nici un sens să i se elibereze bilet de libera petrecere pe baza autorizațiunei Direcției Pol. și Sig. G-ale a Statului conform art. 4 din lege și 21 din regulamentul controlului străinilor, intrucât aceste articole nu se referă la foștii cetățeni străini ci numai la actualii, iar cetățenii români sunt scutiți de astfel de bilete.

Deasemenea credem că, este neconformă cu legea, mențiunea de „protejat român” ce se face pe pașapoartele valabile, pentru o singură călătorie, eliberate aceluia, cari au făcut cereri de naturalizare, pe deoparte: pentru că ei rămân cetățeni străini pe tot timpul stagiului de 10 ani, și pe dealta: pentru că art. 5 din regulamentul legii pașapoartelor fixează cine fac parte din categoria protejaților români și anume:

a) Fii de străin născuți în țară, cari au satisfăcut obligațiile legii de recrutare și cari nu se bucură de protecția străină sau au renunțat la o asemenea protecție.

b) Aceia, care fiind născuți în țară au trecut de vârsta de 30 ani și n'au servit în armată română, dar cari nu se bucură nici ei, nici părinții lor de o suditență străină și posedă în același timp imobile în comunele urbane sau exercită un comerț sau o industrie însemnată.

c) Acei cari pot dovedi cu acte că, sunt stabiliți de mai mult timp decât 10 ani, în țară, nu se bucură de nici o protecție străină și au solicitat la corpurile legiuitoare împământenirea.

d) Românii de origine, cari au solicitat corpurilor legiuitoare, recunoașterea calității de cetățean român.

În categoria protejaților români, nu pot fi înglobați prin analogie, străinii cari au făcut cereri de naturalizare, intrucât această pro-

cedere ar contraria spiritului în care a fost alcătuită legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române.

Soluția, cea mai nemerită, pentru satisfacerea necesității de a nu imobiliza această categorie de străini în țară, este de a li se permite un număr de călătorii restrânse cu vechile lor pașapoarte, sau a se crea o nouă categorie de pașapoarte speciale diferite de acelea, care se eliberează naționaliților români și cari să nu servească decât ca acte de identitate bune pentru călătoriile în străinătate, și cari să nu aibe nici un efect asupra naționalității, așa după cum s'a procedat în anii trecuți în Elveția, pentru a reda posibilitatea de mișcare refugiaților ruși, care nu-și puteau procura pașapoarte rusești și precum s'a procedat și în Jugoslovia în timpul din urmă.

Am făcut aceste câteva observațiuni, spre a arăta imperioasa necesitate a modificării menționatei legi, una din cele mai importante, pentru ca apărarea statului nostru național să fie cât mai perfectă.